

Лекція 5. Тема. 3.3.

Дослідницька та інноваційна діяльність у вищій військовій школі.

Навчальні питання.

1. Питання. Організація наукової і науково-технічної роботи у вищому навчальному закладі.
2. Питання. Науково-дослідна діяльність курсантів магістратури.

Семінар 5.

Тема. 3.4. Науково-технічна робота у вищому навчальному закладі.

Навчальні питання

1. Організація наукової і науково-технічної роботи у військовому закладі вищої освіти.
2. Науково-дослідна діяльність курсантів у військовому закладі вищої освіти.
3. Форми й види науково-дослідної роботи курсантів.
4. Методи організації науково-дослідної роботи курсантів.
5. Науково-дослідницька діяльність: сутність, компоненти.
6. Магістерська робота та критерії її оцінки.

1. Питання.

Організація наукової і науково-технічної роботи у вищому навчальному закладі.

Науково-дослідідна робота є складовою навчально-виховного процесу.

У процесі підготовки силабусов з основних дисциплін необхідно передбачати певні види работ, які спрямовані на виконання курсантами наукових досліджень з поступовим їх ускладненням від першого до випускного курсу.

Залучення курсантів до наукової роботи має здійснюватися як на рівні навчальної роботи, так і в позанавчальний час.

Форми науково-дослідної роботи у ВНЗ.

- участь у різних видах навчальної аудиторної роботи з елементами наукових досліджень;
- науково-дослідна робота курсантів у наукових гуртках;
- індивідуальна робота викладача зі курсантами, які займаються науковими дослідженнями;
- участь курсантів у науково-практичних конференціях, семінарах, тощо;
- проведення наукових пошуків у процесі виконання практики та ін.

Основні види науково-дослідної роботи курсантів у **ВВНЗ:**

- підготовка наукових повідомлень, рефератів;
- курсові роботи;
- наукові доповіді, тези;
- наукові статті;
- наукові звіти;
- складання бібліографії наукової літератури з визначених тем;
- аналіз наукової літератури;
- участь у НДР;
- конструкторські розробки приладів, пристроїв та ін.;
- кваліфікаційні, дипломні, магістерські роботи та ін.

2. Питання.

Науково-дослідна діяльність курсантів магістратури

Виконання науково-дослідної роботи курсантів магістратури залежить від готовності магістранта до її організації і проведення.

Під готовністю ми розуміється інтегративна якість, що відображає здатність особистості під керівництвом викладача організувати власну науково-дослідницьку діяльність в процесі навчання.

Вона включає такі компоненти.

1. Творчі можливості.
2. Компетентність.
3. Оволодіння технологією наукового дослідження та викладу.
4. Захист (виклад) результатів наукового дослідження.

1. Творчі можливості

Творчі можливості - це система інтелектуально-творчих якостей особистості, які сприяють успіху у творчій діяльності.

Вона складається з таких підсистем:

- ❖ підсистеми спрямованості (мотиви, інтерес, потреби);
- ❖ підсистеми характерологічних особливостей особистості (цілеспрямованість, працездатність, сумлінність тощо);
- ❖ підсистеми здібностей (індивідуальних особливостей творчих процесів);
- ❖ підсистеми творчих умінь.

Індивідуально-творчі якості майбутнього дослідника.

- ❖ Креативність мислення.
- ❖ Інтуїція.
- ❖ Творча уява.
- ❖ Дивергентність мислення (здатність запропонувати декілька підходів до розв'язання задачі).
- ❖ Оригінальність мислення.
- ❖ Асоціативність мислення.
- ❖ Інтелектуальна активність.

2. Компетентність

Компетентність курсанта у науково-дослідницькій діяльності – це спеціальні і загальнонаукові знання, які слугують методологічною основою до організації та проведення дослідження.

Дослідницькі вміння курсанта:

- * організувати власну розумову діяльність;
- * здійснювати пошук наукових джерел;
- * обґрунтувати актуальність теми дослідження;
- * чітко визначити мету і завдання дослідження;

- * володіти науковими методами пізнання;
- * визначати об'єкт, предмет дослідження;
- * оперувати понятійним апаратом;
- * формулювати гіпотезу, доводити або спростовувати її достовірність;
- * обґрунтувати наукову новизну і практичну значущість дослідження;
- * оформляти результати дослідження у числових і графічних формах;
- * захищати результати свого дослідження у відповідній формі.

3. Оволодіння технологією наукового дослідження та викладу.

Володіння технологією наукового дослідження передбачає створення системного підходу до організації наукового дослідження.

Основні етапи та методи наукового дослідження:

- ✓ пошук проблеми;
- ✓ зосередження, заглиблення у проблему;
- ✓ збір інформації, об'єднання даних, що мають зв'язки;
- ✓ інкубація, аналіз, осмислення, систематизація матеріалу;
- ✓ усвідомлення або інсайт - виникнення ідеї;
- ✓ верифікація і застосування шляхом логічних роздумів або експерименту;
- ✓ основний зміст, де йдеться про важливі положення, які автор вважає за необхідне висвітлити читачеві;
- ✓ висновки, що узагальнюють і підсумовують основний зміст статті.

4. Захист (виклад) результатів наукового дослідження

Захист (виклад) матеріалів дослідження залежить від рівня готовності курсанта до науково-дослідницької діяльності.

Рівні готовності курсантів до науково-дослідницької діяльності.

- ❖ **Дуже низький** - характерний для курсантів з відсутнім інтересом до науково-дослідницької діяльності. Основний мотив виконання наукової роботи - необхідність отримати оцінку.
- ❖ **Низький** - бажання займатися науковою роботою майже відсутнє. Виклад результатів дослідження реферативний.
- ❖ **Достатній** - наявність інтересу курсанту до наукової роботи, високого або середнього розвитку творчих можливостей. Виклад матеріалу реферативно-аналітичний, іноді творчий.
- ❖ **Високий** - передбачає потребу у науково-дослідницькій діяльності, високий рівень творчих можливостей. Для цих курсантів характерний творчий стиль, роботи творчого рівня.

Рівні науковості і творчості курсантів.

- ❖ реферативний рівень - стислий письмовий виклад основних положень теорії, наукових праць з проблеми дослідження;
- ❖ аналітико-реферативний - стислий виклад на основі аналізу, творчої обробки літературних джерел, аналіз фактів і теоретичне обґрунтування, систематизація, класифікація, узагальнення. І на цій основі висловлювання критичних зауважень по суті опублікованого факту.

Залежно від рівня сформованості у курсанта дослідницьких умінь викладач може запропонувати написання:

- реферату;
- критичної статті;
- есе;
- рецензію;
- анотацію;
- завдання на дослідження генезису розвитку певного явища;
- статті;
- тез.

Форми результатів науково-дослідницької праці.

1. Науковий звіт.
2. Наукова доповідь.
3. Методичні розробки з теми дослідження.
4. Наукова стаття.

Підсумком самостійним дослідницької діяльності курсанта магістратури має бути магістерська дипломна робота..

Дипломна магістерська робота виконується на завершальному етапі навчання курсанта за освітньо-професійною програмою підготовки фахівців освітньо - кваліфікаційного рівня «магістр».

Критерії оцінки магістерської роботи

1. Актуальність обраної проблеми дослідження, її теоретична і практична значущість,
2. Самостійність дослідницької роботи, наявність експериментальних даних;
3. Новизна підходу до дослідження проблеми;
4. Методологічна обґрунтованість, адекватність методики дослідження його предметів;
5. Оформлення тексту, наявність обґрунтованих висновків;
6. Володіння науковою мовою.